

НАШ ЈЕЗИК

Књига XLV

Св. 1–2 (2014)

Чланци

- О употреби локалног акузатива, одн. локатива
и инструментала у Вуковом језику (РАДОЈЕ СИМИЋ,
ЈЕЛЕНА ЈОВАНОВИЋ СИМИЋ) 3
- Конгруенција именица мушког рода на *-а*
(РАДА СТИЈОВИЋ) 17
- Типологија речника српског језика I (теоријски оквир)
(ЂОРЂЕ ОТАШЕВИЋ) 29
- Критичко коришћење других речника
у изради Речника САНУ
(АЛЕКСАНДРА МАРКОВИЋ) 49
- Поредбене фразеолошке јединице с компонентом
Пилаји у српском језику (НАТАША ВУЛОВИЋ) 63
- Позиционо неусловљена понављања у тексту
Милоша Црњанског (ГОРДАНА ЈАЊУШЕВИЋ
ЛЕКОВИЋ) 73

Прикази

- Марија Ђинђић, *Yeni Türkçe – Sıprça Sözlük*
(ДАРИНКА ГОРТАН ПРЕМК) 93
- Рада Стијовић, *Језички саветник*
(СВЕТЛАНА МИЛАНОВИЋ) 99

РАДА СТИЈОВИЋ
(Институт за српски језик САНУ, Београд)

КОНГРУЕНЦИЈА ИМЕНИЦА МУШКОГ РОДА НА -А*

Предмет овога рада јесу именице мушкога рода на *-а*, и то пре свега њихова конгруенција у множини. Пажња је усмерена на питање да ли је у књижевном језику преовладала граматичка конгруенција и феминински конгруенцијски индикатори или се још увек јавља, и у којој мери је заступљена, и семантичка конгруенција.

Кључне речи: именице мушког рода на *-а*, семантичка конгруенција, граматичка конгруенција, атрибутске одредбе, предикатске одредбе.

Уводне напомене

Познато је да именице мушкога рода на *-а* у српском књижевном језику припадају трећој (Стевановић 1974, Поповић 2012), односно другој (Мразовић–Вукадиновић 1990, Пипер–Клајн 2013) именичкој врсти. Оне се и у једнини и у множини деклинирају као именице женскога рода на *-а*. Њихова конгруенција у једнини одговара конгруенцији именица мушкога рода (Говорио је наш нови владика), док у множини постоји двострукост – конгруенцијски индикатори могу бити феминински: Говориле су наше владике (граматичка конгруенција) и маскулински: Говорили су наши владике (семантичка конгруенција).

---

* Овај рад је настао у оквиру пројекта 178009 *Лингвистичка исцртавања савременог српског књижевног језика и израда Речника српскохрватског књижевног и народног језика САНУ*, који финансира Министарство просвете, науке и технолошког развоја Републике Србије.

Нормативисти српског (српскохрватског) језика различито посматрају ову појаву. М. Ивић говори о правилу српскохрватског књижевног језика „да овакве именице у плуралу добијају обавезно феминински К[онгруенцијски] индикатор“, а да у народним говорима „постоји шаренило у овом погледу“ (Ивић 1960: 199–200). А. Белић сматра да семантичка конгруенција у множини не припада савременом српскохрватском књижевном језику (Белић 1950: 151–152). Овако је и код Маретића (1931: 367–37). С. Марковић, међутим, констатује да маскулинску конгруенцију у множини одржавају писци који потичу са запада наше језичке територије и илуструје то богатим материјалом (Марковић 1954: 87–110). М. Стевановић налази да, осим у народним говорима, „па и у онима који чине ужу основицу књижевног језика ... све чешће и у самом књижевном језику наилазимо ... на слагање по значењу“ (Стевановић 1974: 132), које је чак и чешће од граматичког слагања када су конгруенцијске одредбе удаљене од именице са којом се слажу: Војводе се све заједно Карађорђију да ће му бити вјерни – Вук (Стевановић 1974: 133). Стевановић примећује и да се заменица *који*, када се јавља непосредно иза именице на коју се односи, неретко јавља у мушком роду: Водио је нечујне разговоре са газдама који су му били ортаци – Андрић (Стевановић 1974: 134).¹ Новије граматике наводе као регуларне обе конгруенције у множини, дајући предност граматичкој (Мразовић 1990: 679; Поповић 2012: 305). У *Синтакси савременој српској језика* констатује се да је семантичка конгруенција мање уобичајена или „сасвим неприхватљива“ (Пипер 2005: 83).

Задатак овога рада јесте, пре свега, да утврди колико често се данас јавља семантичка конгруенција у множини, затим какав је однос атрибутивних и предикатских одредби и како се понаша заменица *који* када долази непосредно иза именице мушког рода на *-а*. Примери су узимани из извора насталих у последњих двадесетак година. Ради поређења са старијим стањем, навели смо и нешто старијих примера (из дела Б. Станковића, И. Андрића, превода стране лите-

¹ Ово констатује и М. Храсте: „У књижевним дјелима двадесетог столјећа и у савременој књижевности не проводи се увјек слагање тих именца ни у множини по граматичком, него по природном роду: *Као да тамо нема Лупчека и да се ту не кесе ови бараве* (М. Крлежа, *Хрватски бог Марс*)“ (Храсте 1953: 62).

ратуре М. Московљевића и сл.). Грађа је ексцерпирана из етикетираниог електронског корпуса Математичког факултета у Београду.²

Једнина

1.1. Досадашња стручна литература уједначено говори о конгруенцији именица мушког рода на -а у једнини, која је редовно семантичка, што је потврђено и у грађи коју нуди електронски корпус: *Твој колеџа ми је рекао; Слуџа је одмах њослушао; Био је добар занайџија, осигуран њензијом*. Међутим, уз именицу *судија*, која је према свим нормативним приручницима именица мушког рода, у савременој комуникацији предикат неретко стоји у женском роду:

Судија је на лицу места *донела* привремену меру (Политика, 17. 8. 2000). *Судија* је дала налог (Политика, 6. 3. 2006, 5. 9. 2009, 12. 5. 2010). *Судија* је рекла (РТС, 3. 4. 2009; Политика, 28. 1. 2009, 7. 3. 2006, 7. 9. 2007). *Судија* је завршила цитирајући Хегела (Политика, 11. 4. 2007). *Судија* је догала да је одлука о кривици заснована (РТС, 18. 12. 2009).

Ово је, највероватније, проистекло из савремене тежње да се обавезно обележи да је носилац радње жена. Како су судије данас често жене, а није устаљен женски облик ове именице, то се чињеница да је реч о жени истиче обликом предиката, без обзира на то што онда изостаје слагање субјекта и предиката.³ Ово код аутора не наилази на отпор језичком осећању вероватно зато што је именица *судија* блиска именицама типа *џијаница*, које су и мушког и женског рода и могу имати обе конгруенције. Овај тип слагања прихвата као регуларан *Нормативна граматика српског језика* (Пипер–Клајн 2013: 84). Да ли ће то утицати да се *судија* прикључи двородим именицама, остаје да се види (мада у грађи нисмо нашли ниједан пример с атрибутом у мушком роду; увек је: *мировни судија, месни судија, џриметиво је судија, џронађен је судија*).

---

² Податке смо преузимали у оном виду у ком смо их нашли у корпусу. Ту се, нажалост, не наводе аутори појединих текстова из дневних новина, а често ни преводиоци књижевних дела.

³ Ово срећемо код још неких именица које су мушког рода, а које означавају жене, нпр. код презимена: Мићић је допутовала и сл.

Множина

Атрибутске одредбе

2.1. Екскерпирана грађа показује да придевске речи у служби атрибута именица мушкога рода на *-а* у множини готово редовно долазе у женском роду, чак и онда када је предикат (делови предиката који разликују род) у мушком роду:

Младе ѓазде?! (Б. Станковић, Јовча). Њихове вође изгледаху убеђени да се тога дана неће тући (Стендал, Опатица из Кастра; превели: Младен Лесковац, Милош Јовановић, Иванка Јовичић). Њејове колеје ѓледали су га само седамдесет и девет пута (Ж. Верн, Пут око света за 80 дана, преводилац Р. Завишић). За једним столом су младе ѓазде који тек почињу да излазе и пију (И. Андрић, На Дрини ћуприја). Његов начин рада чудовишан је и понекад за ѓоједине сћарешине (И. Андрић, Проклета авлија). Председник је послао стражу која је ухватила ваше ѓазде (А. Дима, Четрдесет и пет витезова; превео А. М. Поповић). Такве су судије, бива, само ради параде седели (М. Шолохов, Тихи Дон; превео Милош Московљевић). Радосал купио дивку Влкославу, оженио се њом и изродио две војводе (Р. Петровић, Бурлеска господина Перуна бога грома). Посебно би се обрадовале мнојбројне комшије (Свет, број 222). Собне сћарешине су се драле (А. Исаковић, Трен 2 : казивања Чеперку). Њејове колеје студенти ... нису често ѓокушавали да му приступе (К. Симак, Транзитна станица, превео М. Живковић). Видели сте како су ружно поступиле са мном моје колеје (Ј. Потоцки, Рукопис нађен у Сарагоси). Око њега беху козачке сћарешине (А. С. Пушкин, Капетанова кћи, превео Божидар Ковачевић). Поједине ућицајне војводе стварале су своје свите (Б. Петрановић, Србија у Другом светском рату 1939–1945). Моје мудрије колеје успињале су се полако тим лествама (К. Леви-Строс, Тужни тропи). Треба, најзад, да постанемо разумне комшије (Мостови, бр. 100). Карађорђе и њејове војводе из Првог српског устанка (Даница за годину 2000). Њихову улогу преузимају усћаничке војводе (Исто). Појуларне Делије су на нашем највећем стадиону створиле фантастичну атмосферу (Политика, 28. 10. 2000). Мноје делије постале су добровољци на ратиштима (Политика, 20. 5. 2001). Да ли су такав став имале само ѓвоје колеје са

славистичких група или и остали? (Д. Киш, Горки талог искуства). *Добронамерне комшије* су Зорицу Ивановић из Ђаковице саветовале (Политика, 10. 1. 2001). Размишљао сам како су *њихове вође* образоване у манастирима (У. Еко, Име руже, превела Милана Пилетић). *Наследне сџарешине* који су у почетку имали војну улогу ... (Данас, 21. 8. 2003). *Звездине делије* су са трибине стадиона у Кули вређале Џомбу (Политика, 28. 9. 2008). Уз то, *моје колеџе* – научници такође су ми без изузетка били од велике помоћи (У. Легвин, Човек празних шака, превели М. Живковић и З. Живковић). *Ленџонове колеџе* су се често шалиле (Д. Браун, Анђели и демони). *Све наше колеџе* [су га] избегавале (М. В. Љоса, Авантуре неваљале девојчице, превела Љиљана Поповић Анђић). *Неке владике* су, међутим, испојиле сумњу (Политика, 12. 11. 2008). Тимченко каже да зна *џанчевачке џазде* (Политика, 12. 6. 2009).

2.2. У богатој грађи пронашли смо само два примера атрибута у мушком роду, и то оба са простора Босне и Херцеговине:

Најживље је у механи кад се деси да се запију *варошки млађи џазде* и газдински синови (И. Андрић, На Дрини ћуприја). Ово нису уважили *неки наши колеџе* (М. Хамовић, Избјеглиштво у Босни и Херцеговини, 1994).

Предикатске одредбе

3.1. У множини анализираних именица преовладава граматичко слагање с предикатом:

Обесне *џазде*, које су га *залуђивале* и *наџониле* на то, *џаџиџиле* високе глобе (И. Андрић, На Дрини ћуприја). *Газде* су *џа чаићавале* (Исто). Јунаштвом су се *исџакле* и *војводе* из нашег краја (Наш крај – Приручници из Познавања природе и друштва за 3. разред основне школе). *Судије* би онда *џочеле* да га псују (М. Црњански, Сеобе друга књига). *Судије* су овај документ *овериле* својим печатима (Ј. Потоцки, Рукопис нађен у Сарагоси). Видели сте како су ружно *џосџуџиле* са мном *моје колеџе* (Исто). Популарне *Делије* су на нашем највећем стадиону *сџвориле* фантастичну атмосферу (Политика, 28. 10. 2000). Крамар, тако су се овде *називале вође* кара-

вана (Ф. Давид, Ходочасници неба и земље). Драго ми је што *делије нису заборавиле* све што сам урадио док сам био у Црвеној звезди (Политика, 28. 10. 2000). Црну Бару [су] *походиле владике* банатске (Политика, 27. 8. 2000). Она тврди да су се *џе занатлије бациле* на посао (Политика, март 2001). На висоравни Арефату *окућиле* [су се] *хације* из целог света (Политика, 5. 3. 2001). Многе *делије постојале* су добровољци на ратиштима (Политика, 20. 5. 2001). *Делије* [су], *незадовољне* расподелом карата, *насрнуле* на полицију (Политика, 4. 7. 2001). Добронамерне *комишије* су Зорицу Ивановић из Ђаковице *савештовале* (Политика, 10. 1. 2001). *Комишије* су *стигановале стиешњене* по околним сопственим кућама (М. Ђурђевић, Трећи сектор или сама жена у транзицији). Размишљао сам како су њихове *вође образоване* у манастирима (У. Еко, Име руже, превела Милана Пилетић). *Колеје и муштерије* [су] *пролазиле* са спољне стране и *иледале* у њу (М. Ђурђевић, Паркинг Светог Саватија). *Војводе* су *појачињене* Карађорђу (Б. Милосављевић, Полицијске установе у време Првог српског устанка). *Војводе* су *одлучиле* (Н. Стевановић, Уз 200. годишњицу Првог српског устанка: ратна лукавства устаничке војске, Данас, 2. 2. 2004). *Делије* су *имале* доста повода за славље (Политика, 26. 11. 2005). Канелу су *колеје уверавале* да је Пантовић идејни творац озлоглашеног црног таласа (М. Демић, Слуге хировитог лучоноше). Код њих је прорадио комплекс ниже вредности јер су *делије* претходно *ослободиле* целу Србију (Свет, број 219). *Колеје* су, после, са њим *збијале шалу* (М. Демић, Слуге хировитог лучоноше). Ленгдонове *колеје* су се често *шалиле* (Д. Браун, Анђели и демони). *Комишије* су се *покарабасиле* (В. Арсенијевић, Предатор). *Владике* су се *појавиле* на фејсбуку (Политика, 1. 7. 2009). *Судије* су *мислиле*, или је налетео кобац или је залутао (С. Ковачевић, Зечији насип, савремена трагедија). *Судије* су *разврстане* у шест платних група (Закон о судијама, 2732-08). *Колеје* из тројке су нас *информисале* о свом сусрету са Коштуницом (М. Мојжита, Београд – белешке 1995–2001, Данас, 9. 2. 2004). Све наше *колеје* [су ја] *избећавале* (М. В. Љоса, Авантуре неваљале девојчице, превела Љиљана Поповић Анђић). Да ли су такав став *имале* само *џвоје колеје* са славистичких група или и остали? (Д. Киш, Горки талог искуства).

3.2. За разлику од атрибута, који се готово не среће у мушком роду, предикат у мушком роду није редак, мада је, ипак,

знатно чешћи у женском. Овде доносимо 13 примера семантичке конгруенције, а 32 граматичке, иако је однос ексцерпираних примера другачији, тј. разлика је знатно већа у корист граматичке конгруенције. Простор не дозвољава да се прикаже реална сразмера, а желели смо да изнесемо примере у мушком роду, за које се у новијој стручној литератури махом не налази потврда:

Судије су после кратког већања *појивргдили* смртну казну (М. Црњански, Сеобе). *Такве* су *судије*, бива, само ради параде *седели* (М. Шолохов, Тихи Дон; превео Милош Московљевић). Јуче сам питао *комишије* које би прво питање *поствили* новом градоначелнику (Политика, 8. 10. 2000). *Наследне сћарешине* ... су у почетку *имали* војну улогу (Данас, 21. 8. 2003). *Војводе* су и сами били међу најважнијим носиоцима полицијских задатака (Б. Милосављевић, Полицијске установе у време Првог српског устанка, 2004). Које смо ми *били колеје*, живота ти? (М. Ђурђевић, Леш у фундусу). *Звездине делије* током целог сусрета изванредно су *бодрили* екипу Црвене звезде (Политика, 29. 9. 2006). Ленгдон се сада присећао серије исечака које су му пре неколико година *послали колеје* изучаваоци илумината (Д. Браун, Анђели и демони). Многе *вође* [су] били масони (Д. Браун, Анђели и демони). А у томе су *предњачили колеје* из Трећег програма Радио Београда (Република. Гласило самограђанског ослобађања, бр. 311). *Делије* су скандирањем *поздрављали* и спортског директора клуба Илију Ивића (Политика, 28. 9. 2008). *Делије* су у саопштењу насловљеном са Управе напоље навели катастрофално лоше резултате (Политика, 23. 4. 2009). Тимченко каже да зна панчевачке *пазде* који су *наручивали* да им се донесу камене плоче са светионика (Политика, 12. 6. 2009).

3.3. У грађи смо нашли и два примера са по два предиката, од којих је један у женском роду, и то онај у првој реченици, а други, онај удаљенији од своје именице – у мушком:

Многе *делије* *постале* су добровољци на ратиштима, *неки* су се *прославили* у Српској добровољачкој гарди (Политика, 20. 5. 2001). *Звездине делије* су са трибине стадиона у Кули *врећале* Џомбу, а огорчење су *исказали* и према в. д. председника (Политика, 28. 9. 2008).

3.4. У једном броју примера на избор предиката у мушком роду могла је да утиче именица која стоји уз именицу мушког рода на *-а*, а која сама захтева предикат у мушком роду: *колеџе научници, колеџе сџудентџи*:

Уз то, *моје колеџе-научници* такође су ми без изузетка били од велике помоћи (У. Легвин, Човек празних шака, превели М. Живковић и З. Живковић). *Навијачи-делије* овога клуба склони су тврдњи да су *они* посебно заслужни за рушење режима Слободана Милошевића (НИН, 28. март 2002). *Њејове колеџе сџудентџи* ... нису често *йокушавали* да му приступе (К. Симак, Транзитна станица, превео М. Живковић). Чинило јој се да су се сви њени *колеџе-добровољци* још од обданишта *бавили* медицином (Е. Пру, У чабру).

Заменица који

4.1. Када заменица *који* (*која, које*) везује релативну реченицу за управну и долази непосредно иза именице мушкога рода на *-а*, на коју се односи, махом се слаже с њом по облику:

Њене *џазге, које* су га гониле, уђоше истог часа (Г. Флобер, Бувар и Пекише). *Обесне џазге, које* су га залуђивале и нагониле на то, платиле [су] високе глобе (И. Андрић, На Дрини ћуприја). Хосе Аркадио Други и остале синдикалне *вође, које* све до тада нису биле познате (Г. Г. Маркес, Сто година самоће). Треба да издвоје више новца него *њихове комшије које* се греју из топлане (Политика, 20. 1. 2001).

4.2. У немалом броју примера заменица *који* долази у мушком роду, и то и онда када је атрибут уз именицу у женском роду (*младе џазге који*). Предикат који у овим случајевима следи такође је у мушком роду. Мада је у грађи заступљенији женски род, доносимо овде више примера са заменицом *који* у мушком роду како бисмо илустровали релативно богатство ове грађе:

За једним столом су *младе џазге који* тек почињу да излазе и пију (И. Андрић, На Дрини ћуприја). Треба замолити *колеџе* архивисте и *колеџе* са факултета *који* имају најбољи увид у кадрове који пристижу (С. Терзић, Србија 1916. године). У дворишту поздрављамо *комшије који* сеиरे уз прву јутарњу кафу (Свет, број 214). Посебно би се обрадовале многобројне *комшије који* такође

обожавају и Верин репертоар и њу лично (Свет, број 222). Наследне старешине *који су* у почетку имали војну улогу и *који су већ били* поменути због полицијске функције ... (Р. Мантран, Н. Ватен, Ж. Вејнстејн, Ф. Жоржон, Историја Османског царства, Данас, 21. 8. 2003). Врховни суд Србије може поново да изабере *судије који су* позивни чланови Високог савета правосуђа (Закон о високом савету правосуђа). Станојевићева сведочи да су *џазде који су изнајмљивали* куће за склоништа *уцењивале* Саветовалиште против насиља у породици (Политика, 20. 10. 2007). Фудбалери су на тај начин желели да пошаљу поруку и подрже *Делије који* сматрају да је њихов друг неправедно осуђен (РТС, 22. 9. 2008).

Закључне напомене

Када је реч о *једнини* именица мушког рода на -а, савремена грађа потврђује оно што доноси досадашња стручна литература – конгруенција је, уз врло ретке изузетке, семантичка, дакле, конгруенцијски индикатори, и атрибутски и предикатски, увек су у мушком роду: Био је *добар занатлија, осигуран* пензијом. Једино се уз именицу *судија*, када је носилац занимања жена, у најновије време појављује предикат (никада атрибут) у женском роду, што *Нормативна граматика* сматра регуларним: *Судија је дала* налог. У *множини* именице мушког рода на -а готово редовно уз себе имају атрибутску одредбу у женском роду, чак и онда када је предикат (делови предиката који разликују род) у мушком роду: *Њихове вође* изгледаху *убеђени* да се тог дана неће тући.

Када је реч о предикатским одредбама, доминира граматичка конгруенција, али се још увек не може рећи да је семантичка потиснута. Показало се да је вероватноћа да ће предикат бити у мушком роду већа када је он удаљенији од именице: Јуче сам питао *комишије* које би прво питање *поставили*, као и када уз именицу мушког рода на -а стоји нека друга именица која захтева предикат у мушком роду: *колеје сјуденџији су љокушавали*.

Када заменица *који (која, које)* везује релативну реченицу за управну и долази непосредно иза именице мушког рода на -а, на коју се односи, махом се слаже с њом по облику: *њене џазде, које су*

га гониле ... У немалом броју примера заменица *који* долази у мушком роду (*колеџе који имају*), и то и онда када испред именице стоји атрибут у женском роду (*младе љазге који тек почињу*). Предикат који у овим случајевима следи такође је у мушком роду.

Очито је да је конгруенција ових именица још у превирању.

ЛИТЕРАТУРА

- Белић 1950: Александар Белић, *Историја српскохрватског језика*, II/1, Београд: Научна књига.
- Ивић 1960: Милка Ивић, Обележавање именичког рода у српскохрватском књижевном језику, *Наш језик* X/7–10, Београд, 192–211.
- Маретић 1931: Tomislav Maretić, *Gramatika i stilistika hrvatskoga ili srpskoga književnog jezika*, Zagreb: Matica hrvatska.
- Марковић 1954: Svetozar V. Marković, О kolebljivosti slaganja u rodu kod imenica čiji se prirodni i gramatički rod ne slažu (i o rodu ovih imenica), *Pitanja književnosti i jezika* 1, Sarajevo, 87–110.
- Мразовић–Букадиновић 1990: Ravica Mrazović, Zora Vukadinović, *Gramatika srpskohrvatskog jezika za strance*, Sremski Karlovci: Izdavačka knjižarnica Zorana Stojanovića.
- Пипер 2005: Предраг Пипер, Ивана Антонић, Владислава Ружић, Срето Танасић, Људмила Поповић, Бранко Тошовић, *Синтакса савременог српског језика. Простра реченица*, ред. Милка Ивић, Београд: Институт за српски језик САНУ, Београдска књига – Нови Сад: Матица српска.
- Пипер–Клајн 2013: Предраг Пипер, Иван Клајн, *Нормативна граматика српског језика*, Нови Сад: Матица српска.
- Поповић 2012: Живојин Станојчић, Љубомир Поповић, *Граматика српског језика за гимназије и средње школе*, Београд: Завод за уџбенике.
- Стевановић 1974: Михаило Стевановић, *Савремени српскохрватски језик*, II, *Синтакса*, Београд: Научна књига.
- Храсте 1953: Mate Hraste, Моје колеге или моји колеге?, *Jezik* 2, Zagreb, 61–62.

ИЗВОР

Корпус савременог српског језика, Математички факултет Универзитета у Београду, 2003. и 2013.

Рада Стийович

КОНГРУЭНЦИЯ СУЩЕСТВИТЕЛЬНЫХ
МУЖСКОГО РОДА НА -А

Резюме

Предметом настоящего исследования является конгруэнция существительных мужского рода на -а, в первую очередь во множественном числе.

Имеющийся материал показал, что эти существительные имеют семантическую конгруэнцию, и атрибут и предикат (части предиката, отличающиеся родом) употребляются в мужском роде, при весьма редких исключениях: Био је *добар занатлија*, *осиуран* пензијом. Только при существительном *судија* в последнее время предикат (никогда атрибут) появляется в женском роде: *Судија је дала налој*.

Во множественном числе существительные мужского рода на -а регулярно, как правило, имеют при себе атрибутивное определение в женском роде, даже в тех случаях, когда налицо предикат в мужском роде: *Њихове вође изгледаху убеђени да се тог дана неће тући*.

Когда речь идет о предикативных определениях, доминирует грамматическая конгруэнция, несмотря на то что все еще нельзя говорить о вытеснении семантической. Вероятность наличия предиката в мужском роде больше при отдаленности от существительного: Јуче сам питао *комишије* које би прво питање *йо-сїавили*, а также в тех случаях, когда при существительном мужского рода на -а находится какое-нибудь другое существительное, требующее постановки предиката в мужском роде: *колеће сїуденїи су йокушавали*.

Когда местоимени *који* (*која*, *које*) связывает релятивное предложение с главным, и когда оно находится непосредственно после существительного мужского рода на -а, оно, как правило, согласуется с ним по форме: *њене ѓазде, које су га гониле...* В значительном количестве примеров местоимение *који* употребляется в мужском роде (*колеће који имају*), даже в тех случаях, когда перед существительным находится атрибут в женском роде (*младе ѓазде који тек почињу*). Предикат, который в таких случаях следует, употребляется также в мужском роде.